

Klimaatakkoord & RES

Olof van der Gaag, directeur NVDE
Omgevingswetdag 25/11 2019

Meer dan 100 partijen verlagen de CO₂- uitstoot van Nederland met **49%** ten opzichte van 1990 via het

Klimaatakkoord

Klimaat-beraad

Maatschappelijke organisaties

Bedrijfsleven

Overheden

Reductie-opgave is **48,7 Mt** minder CO₂-uitstoot

Elektriciteit

20,2 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven

Overheden

Maatschappelijke organisaties

Mobiliteit

7,3 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven

Overheden

Maatschappelijke organisaties

Industrie

14,3 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven

Overheden

Maatschappelijke organisaties

Landbouw en landgebruik

3,5 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven

Overheden

Maatschappelijke organisaties

Samenleving

De samenleving doet mee. Meer dan 200 bedrijven en organisaties praten mee, aan tafel of op een andere manier. Mensen kunnen ook bijeenkomsten in het land bijwonen en zelf ideeën insturen via de site.

Gebouwde omgeving

3,4 Mt minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven

Overheden

Maatschappelijke organisaties

PLANNING

ZOMER '18
Afspraken op hoofdlijnen

ZOMER '18
Doorrekening afspraken door PBL

V.A. SEPT '18
Uitwerking afspraken

V.A. JAN '19
Start uitvoering Klimaatakkoord

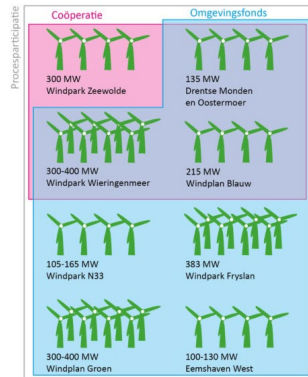
Elektriciteit

- **2030: 75% elektriciteit wind & zon, einde steenkool**
- > Inpassing en draagvlak hernieuwbaar op land (35 TWh)

Participatie bij wind op land projecten

Participatie bij 8 lopende projecten Rijkscoördinatieregeling (RCR) >100 MW

Vormen van Participatie

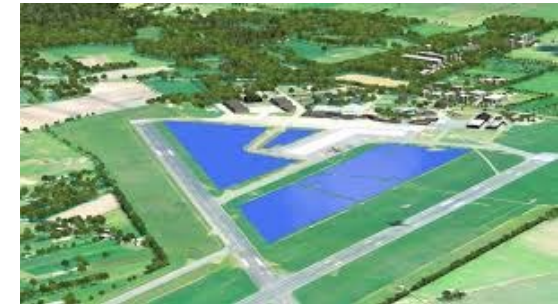
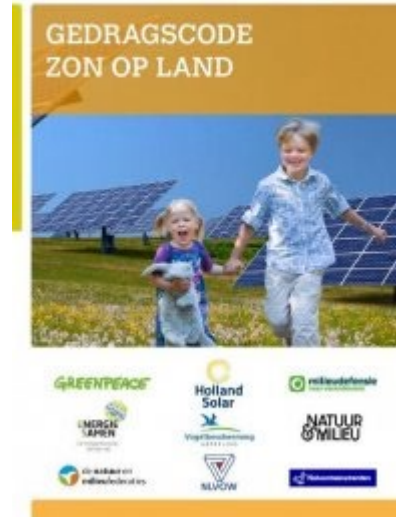
Procesparticipatie
Verschillende vormen van inspraak, zoals informatie- of inspraakavonden en klankbordgroepen. In alle projecten is er procesparticipatie

Omgevingsfonds
De initiatiefnemer financiert projecten die de leefbaarheid van de omgeving ten goede komen.

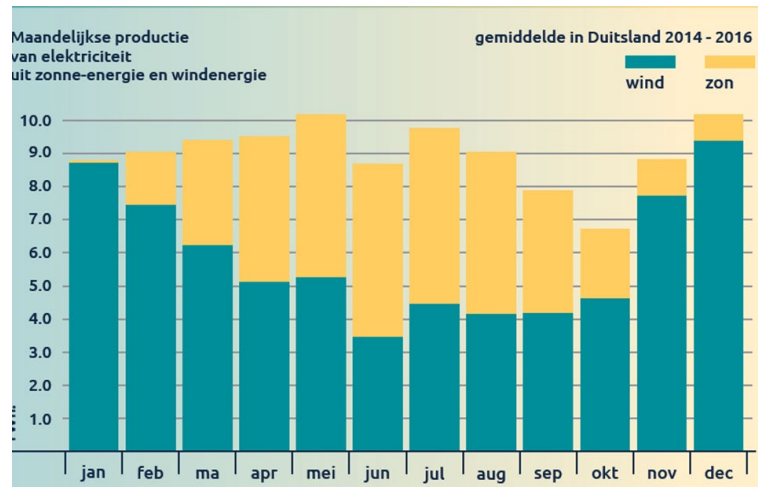
Coöperatie
Burgers verenigen zich en investeren risicodragend in het energieproject.

bron: Rijkscoördinatieregeling RVO, visueleisatie NVDE

Elektriciteitssysteem

HoL 35 TWh

2018: ~8 TWh

Pijplijn: ~18 TWh

Extra: ~9 TWh

Kosten (*)

- Zon: 8 a 9 cent/ kWh

- Wind: 4 a 6 cent/ kWh

* Adviesbedrag PBL SDE 2020

Gebouwde omgeving

1,5 miljoen woningen verduurzaamd in 2030

Mobiliteit

Doel: 100% emissievrije nieuwverkoop 2030, met laadinfra.

275 snellaadlocaties
in Nederland

- Openbare snellaadlocatie, vermogen > 43kW
- Supercharger (alleen voor Tesla)

Bron: Snellaadlocaties: <https://www.snelrijden.nl/>; Kaart van Nederland met gemeentelijke wegen (De OAG), based on File:Nederland gemeenten 2009.jpg by Miro and File:Rijkswegen.jpg by Thiméé; laatste NVD 2020

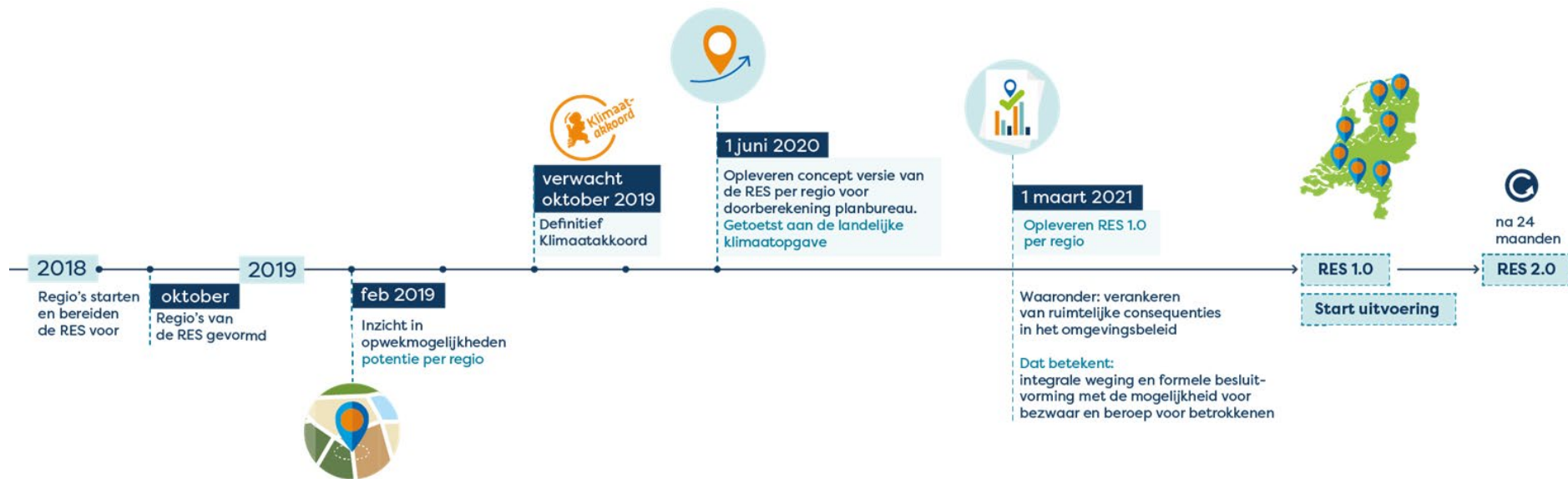

RES

- 35 TWh zon en wind; participatie, ruimte
- Regionale Structuur warmte, transitievisie gemeente
- Incl energie-infra, opslag
- Optioneel: (elektrische) mobiliteit, industrie, banen

RES: stand van zaken

Organisatie RES & rol NVDE

- **Trappenhuis van Thorbecke**
- Deelname Programmaraad Nationaal Programma RES
- Deelname uitvoeringsoverleg per sector
- Lid Adviesraad Expertisecentrum Warmte
- Kennispartner NP RES (expertpool)
- Eigen producten (brochures, presentaties)
- Stuurgroepen, regionale bijeenkomsten

Coördinatie & samenwerking cruciaal

